Dosar nr. 7395/2/2018

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
Veche - SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
SENTINŢA CIVILĂ NR. 1532
Şedinţa publică din data de **19.04.2019**
Curtea constituită din:
PREŞEDINTE: **IONUŢ MILITARU**
GREFIER: **ELENA SĂFTESCU**

Pe rol se află soluţionarea acţiunii în contencios administrativ promovate de reclamantul **CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII** în contradictoriu cu pârâtul **HUŢULAC VASILE** având ca obiect ***constatarea calităţii de lucrător/colaborator al securităţii (OUG nr.24/2008).***

La apelul nominal făcut în şedinţă publică, a răspuns reclamantul CNSAS, prin consilier juridic ....în baza delegaţiei de reprezentare aflate la fila 10 din dosarul cauzei, lipsind pârâtul Huţulac Vasile.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de şedinţă, după care:

Nefiind cereri prealabile de formulat, în temeiul dispoziţiilor art. 131 C.pr.civ., verificând din oficiu competenţa de soluţionare a cauzei, instanţa constată că este competentă general, material şi teritorial în raport de prevederile art. 11 din O.U.G. nr. 24/2008, în temeiul art. 238 alin. 1 C.pr.civ., estimează durata necesară pentru cercetarea procesului la un termen de judecată, în temeiul dispoziţiilor art. 255 raportat la art. 258 C.pr.civ., încuviinţează proba cu înscrisurile existente la dosar şi acordă cuvântul asupra fondului cauzei.

Reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin reprezentant, solicită admiterea acţiunii astfel cum a fost formulată, apreciind că în cauză sunt îndeplinite atât condiţiile privind verificarea pârâtului, cât şi cele prevăzute de art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008. Astfel, pârâtul a colaborat cu Securitatea în perioada 1982-1985, informând-o cu privire la nemulţumirile unor persoane privind lipsa de alimente, precum şi despre intenţia unor persoane de a emigra, activităţi considerate potrivnice de regimul comunist, vizând astfel încălcarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale persoanelor denunţate.

Curtea declară dezbaterile închise şi reţine cauza în pronunţare.

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei de faţă, constată următoarele:

1. Obiectul cererii de chemare în judecată

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanţe la data de 12.10.2018, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat constatarea calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Huţulac Vasile.

În motivare, s-a arătat că pârâtul ocupă funcţia de consilier local al comunei Frumosu,judeţul Suceava şi, conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii verifică din oficiu, sub aspectul constatării calităţii de lucrător al Securităţii sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnităţile ori în funcţiile prevăzute la art. 3 lit. b) - h).

Informaţiile furnizate Securităţii se referă la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist şi au vizat îngrădirea dreptului la viaţă privată, prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional cu

privire la Drepturile Civile şi Politice şi a dreptului la liberă circulaţie, prevăzut de art. 12 din Pactul Internaţional cu privire la Drepturile Civile şi Politice.

În drept, au fost invocate dispoziţiile art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 1 şi art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum şi pe dispoziţiile art. 194 C.pr.civ.

2. Poziţia procesuală a pârâtului

Pârâtul Huţulac Vasile, deşi legal citat, nu a formulat întâmpinare.

3. Răspunsul la întâmpinare

Reclamantul nu a formulat răspuns la întâmpinare.

4. Aspecte procesuale

Cererea de chemare în judecată a fost scutită de plata taxei judiciare de timbru în temeiul O.U.G. nr. 24/2008.

Instanţa a încuviinţat proba cu înscrisuri.

5. Asupra fondului cererii

În fapt, pârâtul Huţulac Vasile ocupă funcţia de consilier local al comunei Frumosu,judeţul Suceava, fiind verificat din oficiu, conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborate cu art. 5 alin. 1 teza II din O.U.G. nr. 24/2008, sub aspectul constatării calităţii de lucrător al Securităţii sau de colaborator al acestuia.

Aşa cum rezultă şi din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/835/06.07.2018, domnul Huţuleac Vasile, fiind tehnician veterinar la Circumscripţia agrozooveterinară din comuna Frumosu, a fost recrutat în vederea supravegherii informative a locuitorilor comunei, a semnat un angajament olograf (R 363841 Cotă CNSAS f. 1), atribuindu-i-se numele conspirativ „Dinu Ilie".

În ceea ce priveşte natura colaborării cu Securitatea, Curtea reţine că sunt îndeplinite condiţiile impuse de prevederile art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, conform cărora „*colaborator al Securităţii*" este, printre altele, „*persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului*".

Astfel, au fost identificate Notele informative furnizate de pârât cu numele conspirativ „Dinu Ilie" în dosarele persoanelor urmărite, referitoare la comentarii la adresa politicii de partid şi de stat:

- „Sursa vă informează despre numitul N. A. (zis Z.) din sat Dragoş, comuna Frumosu, că în discuţia avută cu el *s-a manifestat nemulţumit de cotele de zahăr şi ulei cuvenite şi a celorlalte produse alimentare primite de la magazin*. S-a exprimat că, cum să facă din 2 kg de făină/mălai 30 de mămăligi într-o lună de zile. La fel a mai zis, că *cum ar face să ajungă la şeful statului pentru a-i spune nemulţumirile sale*. Prin deputat M.T.M.D., el crede că va ajunge în audienţă la şeful statului. Când am purtat aceste discutii cu acesta au fost de faţă şi N. I. şi L M. I., dar nici unul din ei nu au intrat în discuţie decât au auzit cele spuse de acesta."

- „Sursa vă informează despre numitul N. A. /.../ că am stat de vorbă cu el şi printre cele discutate mi-a spus că *pe orice cale insistă să ajungă la şeful statului pentru a se plânge să se dea la contracte de animale produse şi furaje, cereale, şi a mări raţia pentru consumul populaţiei*. A fost la Bucureşti şi a stat circa o săptămână de zile pentru a intra în audienţă la şeful statului/.../."

De altfel, pe baza informaţiilor furnizate de către pârât, asupra lui N.A. s-au dispus următoarele: „*Numitul N. A. este membru PCR, deputat în Consiliul Popular din comuna Frumosu. Sarcini: Să discute cu acesta mai amănunţit fără al provoca la discuţii pentru a afla şi alte manifestări şi nemulţumiri din partea lui. Să urmărească în continuare activitatea lui N. A., să discute pentru a afla dacă în mod serios şi-a manifestat dorinţa de a merge la şeful statului în audienţă.* "

Este de notorietate faptul că asemenea comentarii sau atitudini erau complet interzise de regimul comunist, iar persoanele semnalate intrau în atenţia organelor de Securitate. Semnalarea de către pârât a persoanelor care îşi manifestau explicit nemulţumirea faţă de colectivizare, mai exact faţă de

confiscarea proprietății private și a sistemului de cote introdus, reprezintă, fără îndoială, o atitudine de sprijin al regimului totalitar.

Astfel, este de notorietate că, pentru a compensa lipsa de alimente din orașe și necesitatea plății de despăgubiri de război Uniunii Sovietice, dar și pentru a ruina gospodăriile țărănești înstărite, a fost introdus sistemul cotelor. Prin acest sistem, țăranii erau obligați să predea statului o parte semnificativă din producția gospodăriilor lor. Dimensiunile acestui impozit în natură au variat. De multe ori, țăranii erau lăsați doar cu grâul de sământă pentru anul următor, iar uneori nici cu acesta. Prin sistemul cotelor, multe gospodării agricole mari din zona rurală au fost duse la ruină, ceea ce a cauzat sărăcirea satelor românești în ansamblul lor, astfel că, în anii 1980, criza economică din acea perioadă a dus sistemul la colaps, țăranii colectivizați ajungând să sufere de foame.

În materialele informative furnizate de pârât cu numele conspirativ „Dinu Ilie" și identificate în dosarele persoanelor urmărite, se regăsesc și informații referitoare la intenții de evaziune din țară și audierea postului de radio „Vocea Americii":

- „Sursa vă informează despre numitul M. V. /.../că a stat de vorbă cu el și printre discuțiile purtate, *acesta a spus că totuși intențiile sale de a pleca nu le-a schimbat*, dar deocamdată nu face nimic deoarece are de rezolvat niște probleme personale interesante pentru el. /...

- „Sursa vă informează cu privire la numitul B. G. /.../care are un ginere fugit în California, la care a plecat și soția cu copiii /.../ Prin discuția purtată cu acesta și care mi-a arătat fotografii și vederi, *mi-a spus că nu știe cum să facă să ajungă și el acolo pentru că ar trăi foarte bine, ca într-un paradis /.../"*.

- „Sursa informează despre numitul B. G. /.../că a stat de vorbă cu el și în discuția purtată, printre altele, a spus că *este pocăit și merge la unele adunări/.../*și la una din adunări, când se ruga, el *și-a pus în gând să părăsească țara în mod ilegal pentru a se duce în America la un ginere al său și în timp ce se ruga, atunci, un proroc de-ai lor l-a certat că și-a pus în gând acest lucru, să părăsească în mod ilegal țara /.../"*.

- „Sursa vă informează despre numitul B. G. /.../ că a stat de vorbă cu el și în discuția purtată cu acesta, printre cele discutate *a spus că vrea să-și părăsească țara în mod ilegal*, să plece în America la ginerele său, care este plecat mai de mult timp acolo. *Ar vrea să plece împreună cu niște frați de la Timișoara, la granița cu sârbii*".

- „În urma sarcinilor trasate, sursa vă informează că a purtat discuții cu B. I. și soția sa B. C, aflând că aceștia *sunt nemulțumiți pentru motivul că în prezent le este îngrădit dreptul de a primi pachete* de la fiii și cumnatul lor, care sunt fugiți în străinătate. Sursa a întrebat de ce adică nu mai pot primi pachete, la care B. C. a afirmat că nu știe dacă este o lege la noi în țară, dar *ar fi auzit aceasta de la radio < Vocea Americii>*. "

Pe baza informațiilor furnizate de pârât, organele de Securitate au dispus următoarele:

- „Numitul M. V. este suspect de evaziune și este în evidențele noastre. Sarcini: *Să discute cu M. V. probleme politice pentru a afla care este poziția lui față de regimul nostru. De asemenea, să stabilească dacă spune că va pleca din comună, unde, când și de ce nu lucrează.*"

- „Numitul B. G. are rudă plecată ilegal din țară. Este adventist de ziua a 7-a. Sarcini: *Să discute cu B. G. probleme politice pentru a afla care este poziția lui față de regimul nostru. De asemenea, să facă tot posibilul pentru a intra în posesia unei scrisori pentru a afla ce-i scrie."*, însemnare marginală: *„Și-a exprimat intenția de a plecași el în străinătate, unde va trăi ca în paradis. Să fie inclus în SIP* (supraveghere informativă cu prioritate-n.n.)."'

- „Numitul B. G. are rude plecate ilegal din țară și este în atenția noastră. Sarcini: *Să discute cu B. G. problemele politice pentru a afla care este poziția lui față de regimul nostru. De asemeni, să aibă în vedere ce îi scrie ginerele său și dacă s-a manifestat și se manifestă nemulțumit de modul de viață din țara noastră.*"

- „Numitul B. G. are rude plecate ilegal din țară și este în atenție. Sarcini: *Să urmărească în continuare activitatea lui B. G. și să stabilească ce îi scrie ginerele său și dacă face unele pregătiri pentru a pleca din țară. Dacă poate intra în posesia unor scrisori pentru a afla ce îi scrie ginerele său.*"

- „B. I. şi C, soţ şi soţie, din toamna anului 1987 au un fiu V., care lucra la Anina-Hunedoara şi care a trecut fraudulos frontiera. S-a întocmit raport cu propuneri de a se aproba introducerea în Tabelul B. Sarcini trasate: *Sursa va purta discuţii cu.................şi prin discuţii să stabilească unde este stabilit fiul său Vasile, fugit peste graniţă, ce îi scrie şi dacă nu-i incită la evaziune*".

Cei ale căror intenţii de plecare definitivă din ţară erau descoperite şi zădărnicite sau prin alte mijloace – erau denumiţi „*suspecţi de evaziune*" şi persecutaţi de organele represive ale regimului (prin neeliberarea documentelor de călătorie, nici măcar pentru o călătorie într-o ţară socialistă, piedici în evoluţia profesională, prin îngrădirea accesului la anumite funcţii şi profesii etc.).

Dreptul oricărei persoane de a părăsi orice ţară, inclusiv cea de origine era stipulat de pactele internaţionale la care România era parte, dar era încălcat sistematic de statul comunist. Gesturile acestor persoane nu erau atitudini antisociale, ci atitudini potrivnice regimului care încălca dreptul cetăţenilor români de a se stabili pe teritoriul altui stat.

Dreptul la libera circulaţie era consacrat în art. 12 alin. 1 şi 2 din Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice, ratificat de România prin Decretul nr. 212/1974, text potrivit căruia „1. *Orice persoană care se află în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul de a circula acolo liber şi de a-şi alege liber reşedinţa*".

De altfel, practica Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie şi a Curţii de Apel Bucureşti a arătat că intenţia de forţare a frontierei, înainte de 1990 *reprezenta un act de împotrivire faţă de regimul comunist*. Este deosebit de relevantă, în acest sens, *Decizia nr. 14 din 13.01.2003*, pronunţată de Curtea Supremă de Justiţie, Completul de 9 Judecători, prin care se arată că „*potrivit politicii penale a statului instaurat după 6 martie 1945 şi corespunzător modificării conţinutului valorilor ocrotite, coroborat cu îngrădirile aduse drepturilor şi libertăţilor fundamentale şi sub aspectul libertăţii de circulaţie, fapta de trecere frauduloasă a frontierei a fost apreciată ca infracţiune având caracter politic, aşa încât instrumentarea acesteia se efectua de către organele securităţii statului, iar competenţa de judecată a fost atribuită instanţelor militare*".

Este adevărat că trecerea frauduloasă a frontierei era pedepsită penal. La fel de adevărat este că legea penală a epocii pedepsea uneltirea împotriva ordinii sociale sau propaganda împotriva orânduirii socialiste. Prin urmare, orice atitudine îndreptată împotriva regimului putea fi pedepsită penal. Cu toate acestea, denunţarea sau urmărirea informativă a unor persoane acuzate de săvârşirea uneia dintre aceste infracţiuni, din considerente politice, duce, potrivit O.U.G. nr. 24/2008, la reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, sau, după caz, de lucrător al Securităţii.

Informaţiile furnizate Securităţii se referă la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. Legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securităţii, persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau şi erau obligaţi să procedeze astfel pentru a nu încălca principiile unei societăţi democratice şi drepturile fundamentale ale omului.

Reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a dovedit prin probele administrate că informaţiile furnizate serveau scopului notoriu al Securităţii, de a monitoriza cu atenţie orice comentariu negativ la adresa conducerii de partid şi de stat, cunoscut fiind faptul că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică şi socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viaţă ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului, orice contestare a deciziilor politice reprezentând o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist.

Informaţiile furnizate au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, pârâtul având reprezentarea clară a faptului că relatări precum cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii, pârâtul a conştientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în delaţiunea sa se pot lua măsuri de urmărire şi verificare (încălcarea dreptului la viaţă privată) şi, prin urmare, a vizat această consecinţă.

Astfel, analiza înscrisurilor evocate mai sus duce la concluzia categorică a întrunirii şi a celei de-a doua condiţii. Măsurile dispuse de către organele Securităţii prin rapoartele sau notele-raport depuse la dosar, precum dirijarea unor surse care să pătrundă în intimitatea celor vizaţi, au fost dispuse în scopul de a depista poziţia ostilă/atitudinea duşmănoasă a celor urmăriţi faţă de politica partidului şi statului, a

conducerii acestora, faţă de regimul comunist, vădind interesul pentru opiniile celor vizaţi relativ la aspectele menţionate, pentru anturajul acestora, în principal pentru motive politice.

Toate aceste acţiuni ale pârâtului, vizând punerea sub lupă a întregii vieţi a celui supravegheat de Securitate, vizând urmărirea pentru opiniile sale, constituie activităţi prin care s-au suprimat ori îngrădit următoarele drepturi şi libertăţi fundamentale ale omului, consacrate legislativ în epocă astfel:

- *Dreptul la viaţă privată*, consacrat în epocă în art. 12 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia *„Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viaţa sa personală, în familia sa, în domiciliul lui sau în corespondenţa sa, nici la atingeri aduse onoarei şi reputaţiei sale. Orice persoană are dreptul la protecţia legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri"*.

- *Dreptul la libertatea de exprimare, libertatea opiniilor şi de conştiinţă*, consacrate în perioada de referinţă în următoarele dispoziţii legale:

Art. 85 din Constituţia României din 1952 - *„În conformitate cu interesele celor ce muncesc şi în vederea întăririi regimului de democraţie populară, cetăţenilor Republicii Populare Române li se garantează prin lege: a) libertatea cuvântului (...)"*

Art. 28 din Constituţia Republicii Socialiste România din 1965 - *„Cetăţenilor Republicii Socialiste România li se garantează libertatea cuvântului, a presei, a întrunirilor, a mitingurilor şi a demonstraţiilor"*

Art. 30 alin. 1 din Constituţia Republicii Socialiste România din 1965 - *„Libertatea conştiinţei este garantată tuturor cetăţenilor Republicii Socialiste România"*.

Art. 19 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului - *„Orice om are dreptul la libertatea opiniilor şi exprimării; acest drept include libertatea de a avea opinii fără imixtiune din afară, precum şi libertatea de a căuta, de a primi şi de a răspândi informaţii şi idei prin orice mijloace şi independent de frontierele de stat"*.

Prin urmare, este întrunită şi cea de-a doua cerinţă din ipoteza normei legale, aceea ca activităţile pârâtului să folosească unor acte de poliţie politică în accepţiunea legii, adică să vizeze „instaurarea şi menţinerea puterii totalitar comuniste, precum şi suprimarea sau îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului".

Reţinând, în lumina considerentelor expuse mai sus, întrunirea ipotezei normei legale cuprinsă în art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, instanţa – în temeiul art. 11 din acelaşi act normativ – va admite prezenta acţiune şi va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂŞTE:

Admite cererea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII,** cu sediul în sector 3, Bucureşti, str. Matei Basarab, nr. 55-57, în contradictoriu cu pârâtul **HUŢULAC VASILE**, cu domiciliul în com. Frumosu, ... Judeţ Suceava.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securităţii.

Cu recurs în termen de 15 zile de la comunicare, cererea urmând a se depune la sediul Curţii de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a Contencios administrativ şi fiscal.

Pronunţată în şedinţă publică, azi, 19.04.2019.

PREŞEDINTE,
Ionuţ Militaru

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. ..../
.... în sumă de scutit .... lei

GREFIER,
Elena Săftescu

GREFIER ŞEF

Red. I.M./tehnored. I.M./
4 ex./com. 2 ex./

Definitivă prin neatacare
la 16.08.2019